

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s posiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se oznanilo dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolje frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnštvo naj se blagovoljno posiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Stališče avskultantov.

(Dopis.)

Preteklo je leto dni, odkar se je v državnem zboru soglasno sklenilo, da se avskultantom gmotno stanje zboljša. Pri razpravljanju o dotočnem predlogu so se zedinili raznobarvni poslanci, sliki žalosten naš položaj in po pravici je eden omenil, da živi nas večji del avskultantov od dolgov. Že dejstvo samo, da je bil predlog sprejet soglasno, kar je v dunajskem parlamentu gotovo redka prikazen, bi moralo biti pravični vladni resen opomin in povod, da tej želji prej ko mogoče vstreže. Pričakovali smo tudi to z nekako mirnostjo, tembolj, ker je stvar sama ob sebi tako pravična, a obenem tudi tako malenkostna. Toda kako smo bili presenečeni, ko se v proračunu niti najmanj ni oziralo na nas.

Ni ga sloja, od katerega se toliko zahteva, kakor od avskultantov. Po dolgih napornih študijah, v katerih se je učil in navadil tudi stradati, že komaj čaka, da bi kmalu jedel svoj lastno-zasluzeni kruh. Vstopi pri sodniji kjer ga takoj vprežo kot zapisnikarja, med tem ko ponoči kuje dotočne razsodbe. Kaj je njegovo plačilo? Nič! In zraven tega še naj dostojno živi!! Mesto da bi dolgove plačeval, katere si je nakopal kot dijak, mora delati druge; navezan je še zmirom na dobrotnike, kar gotovo škoduje njegovemu samozavesti. Ali ni samo ob sebi umevno, da začne sodniški praktikant — bodoči sodnik, slednjč dvomiti nad pravičnostjo pravice, ker se njegovo delo nič ne vpošteva, prezira?

Sram ga že postaja, zakaj vsak navaden pisar se mu smeje: ta, brez vsake izobrazbe, ki zna komaj pisati in brati, dobi za svoje mehanično delo najmanj 60 K, avskultant s svojimi mučnimi študijami za svoje naporno duševno delo pa nič.

LISTEK.

Iz življenja bednih . . .

Novela. — Spisal Sorin.

(Konec.)

Kdor je prišel pri njem v zamer, temu se je gotovo slabo godilo. Pobil je vse pripomočke, tudi najslabše in najostudnejše, samo da se je maščeval.

Ta človek se je začel moji materi takoj v začetku njenega prihoda laskati. A ona se ni brigala zanj, ampak ga je nasprotno prezirala.

Takrat je bila stara dvajset let in, kakor so pravili ljudje, lepa, da je ni bilo z lepa take v mestu.

Ko je Ferdinand uvidel, da na tak način ničesar ne opravi, napre druge strune.

Moja mati ni bila navajena tako hitro delati, kakor je morala v tovarni. In tedaj jo je začel Ferdinand še priganjati. Vedno je kričal nanjo, če tudi ni bilo treba, ni čuda, da je v takem položaju včasih skoro omagala. Toda Ferdinand je vedno kričal nanjo in ji žugal, da jo bo zatožil pri predstojniku. In to je res storil. Dobivala je od tedaj manjše plačilo.

A to mu še ni bilo dosti ... Delal je toliko časa, da jo je odpravil

Če bi vprašali vlado, zakaj nam ne da zasluzenega plačila, bi najbrž ne vedela dati veljavnega odgovora. Ako trosi tisočake v različne »dobrodelne namene«, je naš zahtevek gotovo tako utemeljen, kakor vsak drugi. Če pa že noče seči nalač za nas v žep, naj nam vsaj da to, kar nam je itak namenjeno. Znano je, da se z denarjem, »prištedenim« s tem, da se avskultanta pusti brez kruha, poravnajo takozvane substitucije. Ali je pa tudi pravično, če se da uradniku osmoga ali sedmega činovnega reda skozi več mesecev razun navadne plače in doklad še substitucija dnevnih osem kron. Bi ne bilo bolj prav, da bi se s tem denarjem dva avskultanta, oziroma pravna praktikanta plačala.

Cudno je, da vlada ne uvidi, kako si s takim postopanjem sama najbolj škoduje. Boljši, nadarjeni delavci vsi izstopijo v prepričanju, da si kje drugje lahko zaslужijo svojemu delu, svojim duševnim zmožnostim primeren kruh. Redko je število istih, ki so se obrnili iz poklica k sodniji. Denar je le važen faktor, tembolj za istega, ki že tiči v dolgovih. Vrh tega mora priti vsak do vprašanja, za kaj, za koga pravaprav dela. Naravna posledica je, da zgubi veselje, jenja v prejšnji pridnosti, če že ne izstopi.

Toda vse bi se še dalo preboleli, če bi bilo to brezizjemno. Pa kaj še! Le ti ubogi Slovenec, kateremu je dala usoda slovensko mater, si trpin; tvojemu nemškemu tovarišu se godi popolnoma drugače, čisto dobro. On je manj zmožen, ker ne zna slovenščine, iz ravno tega vzroka manj dela, a dobi vrh svoje plače pod praznim naslovom »slovenski kurs«, v katerem se itak nič ne nauči, in le kar lenobo pase, še lepo nagrada. Očividno je, da so ti slovenski kurzi samo naslov, pri popravjanju drugega. Da se popolnoma otresemo naše nevolje, ome-

nimo še nazadnje imenovanje. Če slovenski avskultant že presuhopari potrebno število let in pripelje na kritični lestvici, na kateri so ga od vseh strani brcali, hoteč ga ž nje vredni, do stopinje, ko je imenovan, kaj ga čaka? Zapustiti mora svojo ožjo domovino, katera se mu je tako priljubila, in za katero bi tudi rad žrtvoval svoj obolus. Mesto njega pa vasilijo tuje, ki nima niti potrebnih jezikovnih zmožnosti. Kot uradnik lomi in govori neko mešanico, ki je vse prej, kakor slovenski jezik. To je potem tista »nova slovenščina«, katero nam naši sovražniki mečejo pred noge. Kmet ne razume sodnika, ta ne kmeta, in če tako ne trpi ugled sodišča in zaupanje do njega, menda vendar ni dvomljivo.

Iz tega je razvidno, da tisti, ki bi morali v prvi vrsti braniti pravico, ta najsvetjejši čut človeka, isto sami najbolj teptajo.

Kaj nam je storiti? Naši pripomočki so seveda tako majhni in ne pridejo v poštev, k večjem bi si napolili disciplinarne preiskave. Edino upanje so naši zastopniki poslanci, oni naj se potegnejo za nas. Če tudi nam njih napor ne priporove do izpolnitve vseh naših želj, ali morda tudi nobene, imeli bodovali vsaj zavest, da nismo zapuščeni.

Državni zbor.

Seja dne 12. februarja.

Pred sejo je bilo podanih nekaj interpelacij, med drugim je interpeliral celjski poslanec dr. Pommer ministrskega predsednika kot vodjo justičnega ministrstva zaradi rabe slovenskega jezika v področju okrožnih sodišč Celje in Maribor. Ta poslanec ima namreč staro prakso, da vselej kriči kakor bežeči tati: Držite ga! Tako je storil po znanih celjskih rabukah in tako je

storil tudi sedaj na interpelacijo posl. Berksa.) — Posl. Eisenkolb je interpeliral zaradi mobilizacije v Bolgariji. V interpelaciji se pravi, da govore vsa znamenja zato, da bo v Macedoniji napočila že v najkrajšem času velika vstaja. Sumi se, da to vstajo pripravlja in podpihuje Avstrija, in sicer delajo to stranke, katerim na čelu stoji grof Goluchowski. Ta minister, da združuje v svoji osebi vpliv vseh tistih nevarnih elementov, ki potrebujejo nasilnega velekega prevrata za dosego svojih egoističnih, ljudstvu in kulti nevarnih ciljev. Jezuiti so zavezni grofa Goluchowskega.

Na predlog posl. Kathreina se je drugo branje konverzijskega zakona razpravljalo nujnim potom. Posl. Ellenbogen je izjavil, da nima njegova stranka nič proti temu, toda le pod pogojem, da se s tem ne napravi prejudica za brambni zakon. Ako pa bi se skušalo tudi drugo branje brambne predlage rešiti nujno, bo to njegova stranka značila preprečiti.

Poročevalc o konverzijskem zakonu, posl. Steinwender, je predlagal, naj se sprejme vladna predloga glede konvertiranja obligacij enotnega državnega dolga. V generalni debati sta poslanca Menger in Kramar vztrajala pri svojih prijavljenih predlogih manjšine.

Za finančnim ministrom Böhm-Bawerkom je govoril posl. Choc, da je grda zloraba davkopalčevalcev, ako se pusti pri tej denarni operaciji sodelovati finančne »kralje«. Tudi pri valutni regulaciji je bilo tako, vsled česar so Rothschildi brez dela pobrali 10 milijonov dobička.

Posl. baron Morsej je izjavil, da je nedopustno, iti pod obrestno mero 4%. Avstrija je opravičena ne glede na razmerje z Ogrsko konvertirati vseh pet milijard državnega dolga.

Govorili so še v istem smislu

Ofner, Strobach in Steinwender.

V specialni debati so govorili Kramar, dr. Derschatta, Starzinski in Menger. Kramarjev predlog se je odklonil, sprejel pa Mengerjev predlog ter se opustila beseda »k večjemu pred 4%«. Zakon se je potem sprejel tudi v tretjem branju.

Danes je zopet seja.

Kaj je konverzijski zakon?

Že par sej se bavi poslanska zbornica s konverzijskim zakonom, t. j. s konvertiranjem državnega dolga. Poslanci so se pridno vdeleževali debat za predlogo in proti njej, finančni minister je povdral na dolgo in široko važnost konverzije ter namigaval, da je patriotična dolžnost zbornice, odobriti predlogo, kakršno priporoča vlada, ker bi nastala sicer usodna komplikacija. Velika večina javnosti pa niti ne ve, zakaj se pri stvari gre. In vendar je to zadeva, ki reže v meso davkoplačevalcem. Gre se namreč za obrestovanje državnega dolga, katerega je še napravila država, ko še ni imelo ljudstvo nikake pravice pri vladanju govoriti. To je blaženi preostanek absolutizma. Ti dolgorvi so se prvotno obrestovali s 5%. Ker pa se je leta 1868. uvedel na dolgove državnih davek, potisnila se je obrestna mera na 42%. Ker pa so se od tedaj razmere spremenile, spremeniila se je tudi denarna vrednost, a naša država plačuje še vedno stare obresti od svojega denarja, tako da dobivajo upniki za svoje obligacije, ki imajo n. pr. nominalno vrednost 100 gld. obresti za 102 gld. In sedaj se gre zato, da se obrestovanje zniža od 42%, na 4%, kakor sploh obrestujejo vsi javni denarni zavodi. A finančno ministrstvo se je balo, da bi vsled tega mogli upniki

Polnoč je ... Vse spi, le jaz bdim in čakam, da pride čas, ko se odloči moja usoda. Upam, da mu plačam! In če umrjem? ... Potem vseeno! ... Slutnja, slutnja, ta mi ne da miru ...

Ko dobijš to pismo, bom že morda tam ... Spomni se včasih svojega nešrečnega prijatelja!

Na svodenje morda tam ... Dragotin.

Kadar sedim ob samotnih dnevih pri oknu in zrem dolni na park, mi vselej pride v spomin Dragotin.

Zdi se mi, da se bo zdaj pazdaj prikazal izza kake hiše — a ni ga več ...

Še se sprehajajo zaljubljeni parčki po onem parku in takrat mi pride vselej pred oči moj prijatelj.

Kadar pa pridem do one beznice, ne grem mimo, ampak se vrnem. Ljubezen in spoštovanje do svojega prijatelja mi ne pustita, da bi šel mimo kraja, kjer mu je bilo rojeno gorje.

Še se vračajo dnevi maja, ko se sprehajam nem in tih po onem hribku nad mestom ...

Zdi se mi, da še listje šepeta njege nekdanje govorice ... Vse, vse me spominja nanj, le on se več ne vrne iz daljne tuje zemlje ...

in gledal v tla. Potem ji je reklo, naj mu da pismo, da bo pogledal, kaj ji je obljudil.

Ona odgovori jecljaje, da ga nima. Nato jo on ostro pogleda. Vendar ji je to vedenje ugajalo. Ko jo je vprašal, kam ga je dejala, se mu že skoraj ni upala odgovoriti; jecljala je ter nazadnje povedala, da ga je raztrgala ...

Ponudil ji je čašo pijače, češ, da bo lažje govorila ... Nekaj ji je govorilo: Ne pij, ne pij! A ona se ni mogla premagati ... Pila je. Postalo ji je vroče. Začela je hitreje govoriti. Vino jo je omamilo. On ji je pa priporoval, da ni tako hudoben, kakor ljudje pripovedujejo ... »Torej pismo ste raztrgalic, začne on. »To je sicer zopet kazni vredno, vendar naj bo!«

Nato hoče ona oditi. Toda on stopi pred njo ter pravi: »O, sedaj še ni vse opravljeno! Za službo je treba kaj več žrtvovati!« Ona se strese. Kriji vskipi in s pestjo ga sune v prsi, da se optopeče ...

Toda takoj se spomni, kaj je storila. On jo pa prime in divje vrže na naslonjač. Zavrtelo se ji je v glavi in padla je nezavestna na tla ...

— — — — —
Drugo sklenila je, da je ne vzame, ako bi jo tudi Ferdinand ponudil, česar pa ni pričakovala ...

Ko je govorila, je Ferdinand še pogledal ni, ampak je v enomer pušil

slugo vred, da ni bilo nikdar nobene ženske pri njem ...

Sedaj je živila kot živi toliko in toliko nesrečnih mater. Mene je povila pri oni družini, ki sva jo takrat zvezder videla v parku. Tam je dobila zavetje v mrzli zimi, da ni poginila mrazu in lakote z menoj vred ...

Kaj sem jaz vse pretrpel za časa svojih študij, Ti je kolikor toliko znano.

Prejšnji teden sem se seznanil tu v Gradeu z nekim Otonom Z... — sinom mojega — očeta... In kaj meniš, kdo je ta Z... Do sedaj ga nisem poznal, oziroma poznal sem ga, a samo po obrazu. — To je tisti kavalir, ki sva ga tolikrat videla, ko se je sprehajal po parku pred najinim stanovanjem z ono mlado deklico... Tudi deklico sem spoznal... Hči je one družine, — pri kateri je dobila moja mati zavetje...

Dognal sem vse, poiživel vse ... Sklenil sem se maščevati. Kri za kri... Dogodki se mi vrste pred očmi kakor sanje. Sam sebi skoro ne verjam, da živim.

Ferdinand menda še živi. Naj le živi, a nad njegovim sinom se bom maščeval, dasiravno je moj, moj — Beseda mi ne gre iz ust... Maščeval se bom za svojo mater in za svoje dobrotnike obenem...

odpovedati svoje vloge državi. Vsakdo si lahko izračuni, kako zadolženo državo je prevzela ustava iz absolutizma, ako povemo, da je v letosnjem proračunu za same obresti določenih 359 milijonov krov, in od te svote je 224 milijonov krov samo za obresti državnega dolga, ki se je napravil v dobi absolutizma, kar znači dolga pet bilijonov ali pet tisoč milijonov krov. V konvertiranju tega državnega dolga pa še tudi druga spletka. Ko se je leta 1867. sklepal dualizem z Ogrsko, se je Ogrska odločno branila prispevati za grehe absolutizma. Končno so se le dali pugovoriti, da so dovolili letni prispevek 29,188.000 gld. za obrestovanje državnega dolga. Avstrija 164 mil., Ogrska niti 60 milijonov, to je tudi dokaz o pravilnem dualizmu. Razun tega je Ogrska na voljo dano, ako hočejo plačati kapital v znesku, za katerega obrestovanje so se vezali ter so potem rešeni nadaljnega prispevanja, dočim jamči Avstrija za ves dolg ter pač ni misliti na povračevanje kapitala, ker še obresti komaj zmaguje. Koliko bi se lahko popustilo na davkih, ako bi ne bilo treba plačevati teh 359 milijonov krov obresti od državnega dolga!

Politične vesti.

Tiskovni zakon je vendar prišel enkrat na vrsto v državnem zboru. Prvo branje je določeno za danes, ali pa vsaj za torkovo sejo. Da se debata preveč ne raztegne, se bodo stranke omejile le na splošno stališče napram spremembu tiskovnega zakona.

Brambna predloga. Ako bo brambni odsek predložil zbornici že danes svoje poročilo, se postavi drugo branje te predloge že na dnevni red torkove seje. Debata bo trajala ves prihodnji teden.

V ogrskem državnem zboru je položaj obopen. Vlada je pripravljena državni zbor razpustiti, ako bo pricela opozicija dejansko obstrukcijo zoper brambno predlogo.

Nove volitve v pruski državni zbor bodo meseca junija. Socialni demokratje so že postavili svoje kandidate. Boj bo vsled znanega cesarjevega govora zelo hud. Državni zbor reši le še budget ter se zaključi že pred veliko nočjo.

Iz Macedonije prihajajo čimdalje usodnejša poročila. Vojna med Turško in Bolgarsko je baje neizogibna, ker je Turška uverjena, da si ne bo mogla ohraniti Macedonije, aki bi tudi vstala zadušila, dokler aspirira Bolgarska na to deželo. Grška je baje ponudila Turčiji svojo pomoč, tudi Srbija bo najbrž proti Bolgariji v Stari Srbiji. V bolgarskih častniških krogih je veliko navdušenje za vojno.

Radoslav Štrboncelj.

(Dalje.)

Brumen je imel tehtne razloge za svoj predlog. Opazoval je namreč, da postaje diskusija med dr. Rodijem in prof. Piko vznemirljivo živahnina in da skoraj krne na pota, ki vodi v zračno dvorano št. 38 nove justične palače, na borzo klofut in psovk: pred kazenskega sodnika. Vsestranski dr. Rodi je bil namreč končavši velezanimivo poročilo o neki vrsti epidemične influence med jerebicami marijadeviškega revirja in o naloga deželnega odbora napram temu vznemirljivemu pojavu prestopil na glasbeno polje, izrekel z dvema besedama svojo sodbo o Wagnerju, razveselil potem omizje z vestjo, da je uglasbil tri svoje lastne pesmi za samospav s spremljevanjem bobna in kitare; afroistično se je še dotaknil protialkoholskega gibanja, podal poslušalcem svoje mnenje o bodočnosti "Zvona" in slednjič se lotil nazmotrivanja v ustroju današnjih gimnazij, ogorčeno obsojajoč srednjeveški način poučevanja na njih. Njegova predavanja so torej bila zelo mnogolična, a vsa so imela eno skupno dobro lastnost, da jih je namreč vsakdo lahko poslušal ali pa tudi ne, in v istini do tedaj niso znatno motila splošne zabave. Ali na zadnji predmet, gimna-

— Vepezolanska kriza se ublažuje. Anglija in Italija sta zadovoljni s predlogom posredovalca Bowena, da se dovoli Nemčiji prednost pri venezolanski tirjavi.

Dopisi.

Iz dežele. Klerikalno hincstvo presega že vse meje in vsak količaj poštano in prepristransko misleč mož mora izraziti taki stranki le zaničevanje. Kako hincstvo piše škofovo glasilo v članku »Pozor na Gorenjsko«. Ti brezvestni brezdomovinci si drznejo očitati stvari, v katerih so največ krivi sami. Kaj pa je tem črnuhom vera? Ni li, samo debela molza krava? In ravno tako jem je tudi gospodarska organizacija centrala gotovih dohodkov, od katerih pa kmetijski zadružniki nimajo nikakih koristi ampak zginevajo dohodki navadno v nikdar polnih bisagah blagoslovljenih in neblagoslovljenih odbornikov. Zadružniki imajo le to pravico, da plačajo redne in izvanredne primanklje. Ti umazani dobičkolovci se zaganjajo, kakor stekli psi v »Trgovsko in obrtno društvo«, očitajte mu denuncianstvo in ga hočejo učiti, kako naj deluje v prospeh malega in srednjega trgovca, kako naj se pomaga mladim trgovskim močem na noge v izpostavljenih krajih. Kako so dosledni! Doma davajo v konsumih trgovce, katere naj trgovsko in obrtno društvo podpira, a v krajih kakor Marenberg, kjer konsumi ne vspevajo (se že ve zakaj), naj se etablirajo mlade trgovske moči brez denarja in »trgovsko in obrtno društvo« naj jih podpira. Če se pa posredi tej mladi trgovski moči teren obvladati, naj se ustanovi »konsum«, a trgovcu vrat zavije. Bore malo jim je ležeče na slovenstvu, ali je ali ga ni. Tem žlindrarjem je le za dobiček, naj potem oskubijo koga v imenu vere ali pa v imenu konsuma, da je le oskubljen, pa je dobro. »Trgovsko in obrtno društvo« se je ves čas svojega obstanka intenzivno brigalo za klerikalno gospodarsko organizacijo, in da se je marsikak križ naredil čez njene račune, ker se je društvo poprijelo z vso silo da zasede različne nepostavnosti in goljufije, katere so se in se še vrše po različnih konsumih, radi tega jim je društvo pravi pravcati trn v peti in gospodarska organizacija ve, da ima v društvu členga, neizprosnega a posetenega nasprotnika, kateri biča vse nepostavnosti. V »Slovencu« pa patenitirani tat časti in spreti v ovaduštu, predhaciva našemu društvu ovaduštu. Poštano delajte, pa ne bode nikakih ovadb in pritožb. Gospodarska organizacija, kateri temelj je postal zelo slab, je preperela v jedru, tu bolj, tam manj. Neki cerkveni dostojanstvenik se je nekdaj

pri vstanovitvi nekega konsuma izrazil: »Stvar, katero sovraštvo rodni, nima obstanka, ampak mora propasti. Sedaj pa še nekoliko dokazov, da se mi ne bode predbacivalo, da pišem iz sovraštva do gospodarske zveze, ampak pišem iz zgolj ljubezni do našega dobrega, a še globoko v zmotah in fanatizmu tičočega kmeta. Naši pseudo organizatorji trdijo, da je zadružništvo prešlo našemu ljudstvu v meso, v kri, skoro gotovo pa drugače v kri in ne tako, kakor ti mislijo. Gotovo je, da je pričlo že v več krajih zadružništvo v kri in meso in tam pa najbolj, kjer morajo do kladati za izgubo, katero se brezvestni svoj žep-organizatorji provzročili. Menim, da že v več krajih kolnejo in kleli bodo še bolj, ko se bodo pričele različne ladje potapljati, in ko bodo sedaj nevarni krov največje organizatorske podgane jelo zapuščati. Š.

Skrb za ubožce.

IV.

Čas »prosvete« v 18. stoletju spravi nekaj več gibanja v ta oddelek drživljenja. Da ne bi bilo preveč revežev, se je prej delalo na to, dareveži ne smejo v zakon stopiti. Proti temu je bilo gospodarstvo, ki je prostega človeka zahtevalo in humaniteta, ki je boljše ljudi prevevala. V tedaj gospodarsko močnem meščanstvu najdejo ideje Herderja in Lessinga in drugih. Trgovec Voght (1788) razvija sistem za skrb revežev. Delavnice se za reveže snujejo. V Hamburgu v 18. stoletju govorijo, da nimajo beračev. Jožef II. tudi to stran vidi in hoče organizirati. Pestalozzi se usmilja revnih otrok. Iz tega navdušenja nastanejo prve zavarovalnice za udove, sirote, hranilnice.

Ali vse to tudi ni imelo pravega uspeha. Preveč se je v navdušenju hotelo storiti in navdušenje je ugasnilo, ko ni bilo hitro vidnih uspehov. Ali ostala je iz tega gibanja ta misel, da se ne sme prepustiti samo kaki cerkev skrb za reveže kot monopol, da mora biti ta skrb občina, da morajo država, občina svoje delo opraviti in zasebniki. In vprašanja skrb za reveže so postala mejanordna. Narod se uči od naroda, da rešuje težavne probleme skrb za reveže. Mej to gibanje so stopile državne vlade z obligatoričnimi društvi za delavce proti bolezni, nezgodom in že se pripravljajo obligatorična društva za preskrbjevanje invalidov dela. Fabrika stvarja druge razmere. Socijalistitaz delajo; social. demokracija sili na to. Delavska društva skrbijo za svoje člane, ko so ti brez dela; v bolezni skrbijo za zdravniško pomoč. Le za kmeta nobeden ne misli. Ta živi, bolehuje, umira na svojo pest. In mej njim je dosti reve. Pa tudi dosti pomoči od sosedov.

Na kmetih je življenje ustvarjeno na lastno pomoč. Od njega so se učili tudi delavci. Velikansko je danes že razprezeno zavarovanje. Zavarovalnice, ki jih uvajajo države obligatorično, so dosti pomoči v revi podale mestnemu in fabričnemu delavstvu. V velikih mestih, v fabričnih krajih je največ reve. In vedno se razširja krog teh obligatoričnih zavarovalnic. Država spo-

znavna svojo nalogo. Država tudi skrb za občne bolnišnice. Mestne občine jemljejo to skrb v svoje roke. Mestne bolnišnice, hiralnice, sirotišnice so gospodarsko dobro urejene. Velikansko sveto podarijo posvetni bogataši v nameri odpomoči proti revi. Posebno se skrb po teh premoženjih za otroke, za učence se revno mladež.

Pl. Heydt v Elbefeldu na Nemškem je sestavil sistem za privatno skrb za ubožce. Ta sistem je vzet iz protestantskih institutov reformacijske dobe, ki posebno povdaja individualiziranje te skrb in dejansko sodelovanje zasebnikov tak, da eden sodelavec le po 4 revete oskrbuje. V zborovanju podpornikov in sodelavcev celega okraja se določijo podpore. Ta Elbefelderski sistem ima načelo, da se podpira le resnično potrebe in tako, da ne postane dobrota razlog revežu, da lenari, ampak le pomoč v najhujši bedi, zraven pa tudi spodbujanje k delu, k samopomoči po delu. Ženske same društva snujejo in stopijo v zvezo z okrajnimi zborovanji ter prevzamejo obiskovanje pri ženskah. Ženske znajo v zdajšnjem času same račune voditi in imajo že dosti istega ponosa, da se tudi same spuščajo v ta podjetja brez pomoči duhovanstva.

Slovensko gledališče.

Hoffmannove pripovest

katerih slava je vzplamela zadnja leta nakrat iznova, ko se je pozabil grozni požar dunajskega Ring-gledališča (1881), je zadnje delo plodovitega francoskega skladatelja Jacquesa Offenbacha, degar kariaturne opere »Orfej v peklu«, »Lepa Helena«, »Geroldsteinska velika vojvodinja« i. dr. so med najpopularnejšimi in najboljšimi operetami svetovne glasbene literature. »Hoffmannove pripovest« so prvi in obenem poslednji poskus Offenbacha, ustvariti komično opero, ki se odlikuje z lahkotno, duhovito, pikantno melodijo in nekoliko površno instrumentacijo. Melodija je glavna moč Offenbachove glasbe in deluje na poslušalca vedno simpatično tako v posameznih točkah solistov, kakor pri nastopih zboru. Orkester opravlja večinoma posel spremelje valca, a vendar nastopa semintja tudi samostojno in zlasti zanimivo karakteriziranje nastopajočih oseb in dejanja. Tako v prologu nas razvesele zbori popovajoči dijaki in se kaže v njih petju vsa živahnost, razposajenost in brezskrbnost mladeničev. Graciozna je Hoffmannova romanca o »Klein Zaku«, v katero poseže tudi zbor z veselim refrenom. V I. dejanju stoji v ospredju Olimpija, ki poje ob spremeljevanju harpe po melodiji prekipevajoči pesem. Ta humora polna araria ne postane vzlici svoji dolžini niti za hip enolična, ker jo vedno nova oživila komika, tiča v navjanju avtomata, ki ga oskrbuje navihane Cocciniglia. Hoffmann nastopa kot ljubeči mladenič, ki se je zagledal v svoji idealnosti celo v čudoviti stroj. Že v tem dejanju se pojavi tudi demonični duh pod krinko optika Coppelija, ki isče povsod prilike, kako bi škodoval ter končno razbijite umetvor, ki sta ga izvršila s sleparškim fizikom. V II. dejanju je krasna barcarola, ki jo pojde Giulietta in Nikolaj Hoffmann, in ki nas uvede takoj v bujno benečansko ponočno življenje. Jako fin je tudi ljubavni duet z reminiscencami barkarole, ki jo slišimo

končno že enkrat v medigri k III. dejanju. To dejanje tvori s svojo romantično dramatičnostjo vrhunc razburljivega dejanja. Težišče dejanja leži v sijajnih ariah Antonije, ki ima pač zelo težko pesko nalogu. Poleg Antonije ima demon Mirakel velik del petja in efektne igre, dočim stojita Crespel in Hoffmann bolj v ozadju. Strahoto dejanja ublažuje nekoliko s svojo komiko sluga Franc. Epilog je kratek ter daje operi s prologom le originalen okvir. Tudi tu ima zbor kratek nastop. Libretto je duhovito in spretno delo Julesa Barbiera. Odlikuje se z originalnostjo, ki je v Offenbachovih operah opažamo vobče. Snov je zajeta iz romantičnih povestitij in pravljic najssijajnejšega nemškega romantičnika Ernesta Teodora Viljema Hoffmanna (1776–1822), pesnika, slikarja karikatur in vseh pogorev bogatega komponista opere »Undine« (1816), ki se je pel v Berolinu ob največjem navdušenju 20krat zapored, dokler ni pogorelo gledališče. Hoffmann je bil sploh originalen, kakršnih pozna nemška umetnost malo. Rojen umetnik, je dolgo kolebal med raznimi strokami, a vendar ustvaril kot slikar in komponist, v prvi vrsti pa kot pisatelj krasna dela posebnega genra. Živel je v Lipsiji, Draždanh in od leta 1814. do svoje smrti v Berolinu. Dosegel je stopinjo apelačijskega svetnika pri komornem sodišču, bil izvrstjen uradnik, poleg tega pa je »prekrokal« vse noči do jutra ter po vinarnah in pivarnah zabaval sopisce — včasih najssijajnejše elemente — s svojimi groze in strahote, duhov in vragov in pokliri, v pravljicami in povestmi. Mnogo jih je tudi zapisal ter so najssijajnejša sledenja njegova dela: »Elixiere des Teufels«, »Nachtstücke«, »Seraapijonsbrüder«, »Kater Murr«, »Lichte Stunden eines wahnsinnigen Musikers« in »Meister Floh«. Nasprotnik so ga napadali, da je brezveren ironist in brezčuten egoist, a bil je v istini mehkosrčen, blag mož ter ga je cenil celo Goethe. Libretist ga je postavil kot junaka v sredo romantičnih dogodkov, ki so zajeti iz Hoffmannovih del.

(Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. februarja.

Osebna vest. Namestnički tajnik v naučnem ministru gosp. Filip baron Winkler, sin bivšega deželnega predsednika kranjskega, je imenovan okr. glavarjem na Nižjeavstrijskem.

„Žrtev razmer“. Z Gorjanskoga se nam piše: Podlistek »Žrtev razmer« postane lahko velike važnosti, če se izda v posebni knjižici. Naši ljudje so potrebeni pouka, posebno na deželi. In sicer takega pouka, kakor ga je dobiti iz zapiskov »Žrtev razmer«, da ne bodo naše žene in naše hčere vedno krožile okrog farovžev, in da se bodo znali ljudje varovati »Marijinih družb«. O priliki bomo morda dodali še mi kak izgled in popisali novo žrtev razmer, katera žrtev je končno prišla pred c. kr. sodišče v Radovljici. V tem slučaju je imel tudi kaplan v škorenjach na Bledu svojo vlogo. Ljudje naj le spoznajo to črno gospo. Ti božji namestniki preklinajo vse liberalce in cele liberalne hiše, sodijo nevsmiljeno, sami pa nočeo biti sojeni in civilijo kar se da, če se kateremu strga krinka z obrazu. Če pojde tako naprej in če sedanju počenjanju duhovščine ne bo kmalu konec, pojdem itak za Ricmanjci, ker hočemo biti varni pred temi »božjimi namestniki«. Prav ker je naš položaj tako nezosen, pričakujemo težko, da izide »Žrtev razmer« v posebni knjižici. Dobro pa bi bilo, da se izda v posebni knjižici tudi »Klerikalizem in še to in ono«, ker le tako je mogoče se ubraniti klerikalnega nasilstva.

Kmečki liberalci.

— **Dogedki v Ricmanjih.** C. kr. okrajno glavarstvo v Kopru je dopolnilo mnogim Ricmanjem naštopni odlok: »Št. 1430. C. kr. okrajno glavarstvo v Kopru dne 9. januarja 1902. Gospoj N. N. v Ricmanjih. C. kr. okrajno glavarstvo ne more sprejeti Vaše protokolarične izjave od 28. januarja t. l., zadevajoče Vaš izstop iz rimsko-katoliške cerkve pri istočasnem pristopu v grško-katoliško cerkev v smislu odstavka 6 zakona od 25. maja 1868 drž. zak. št. 49, ker se razvidi iz navedene izjave, da Vam niso znane razlike med

ampak se ga na tistem uvrsti med mnoge druge, neimenovane odličnjake«.

Brumen je silil k odhodu, ali baš dr. Rodi in Pika sta bila gluha za njegove besede in sta sedela kakor primljana.

Dr. Rodiju si je bila pravkar prinesla domorodna delikatesa; porinil si je odličen kos klobase med zobe, odgriznil polovico žemlje in potem slastno emakaje z nedolžnim pogledom na prof. Piko malomorno izjavil: »Sploh pa smatram vse klasične filologe za imbecilne.« In z veliko slastjo nesel je na nožu lep kupček zelja v usta.

Takega napada se prof. Pika ni bil nadreal. Potrkal si je s kazalcem desne roke na prsi, pogledal dr. Rodiju tako uničoče, kakor da ga hoče pri tej priči zapisati v razredno knjigo in s povzgnjenim in žugajočim glasom rekel: »Prosim gospod doktor, jaz sem klasičen filolog!«

Ali dr. Rodi je zgolj jednakomerno premikal čeljusti, skomigil z rameni, rekel: »Obžalujem, da ste!« in si priščil izdaten požire

rimsko katoliško in grško-katoliški obred in ker se ne more radi tega meniti, da ste izbrali novi obred iz lastnega prepričanja, kakor to zahteva odstavek 4. omenjenega zakona. Opravičeno je temveč mnenje, da ste oddala omenjeno izjavo v ne-normalnem dušnem in čutstvenem stanu (§ 4. ministerialne naredbe od 18. januarja 1869. drž. zak. št. 13), kateri je nasledek že dolgo časa trajajočih in zapeljajočih agitacij in podžiganj za pristop. Omenjena Vaša izjava izstopa nima torej nobene prave moći. Proti tej razsodbi Vam je prosto uložiti utok na c. kr. namestništvo v Trstu potom c. kr. okrajnega glavarstva v teku 14 dñi po dnevu vročitve. C. kr. namestniški svetnik Schaffenhauer. To je nekaj tako nezaslijanega, da kaj tega še celo v Avstriji ni bilo.

Repertoir slovenskega gledališča. Jutri, v soboto, se ponavlja nova opera »Hoffmannove priče«, ki je dosegla sinoči vsestransko najlepši uspeh. — V torek, 17. t. m., se igra L. Anzengruberjeva drama »Krivoprisenika«.

Mlekarne v Bohinju. Opozorjeni smo, da mlekarni v Bohinju, o katerih govori naš včerajšnji dopis, ni ustanovil g. ravnatelj Gustav Pirc, pač pa jih je ustanovila c. kr. kmetijska družba.

Premembre posesti. Krenjerovo suknarino v Bodmatu kupil je, kakor se nam trdi, g. Dragotin Hribar za 40.000 krom. — Hijo gospa Karoline Schemerlove ob Sv. Petra cesti štev. 31 je kupil tukajšnji kleparski mojster g. Alojzij Lenček za 28.000 krom.

Razstava ženskih ročnih del obeta biti tako zanimiva. Oglašilo se je že precejšno število gospoj in gospodičen, da razstavijo svoja lepo dovršena dela. Razstava nam pokaže, s katerimi ročnimi deli se bavi naše ženstvo, katera stroka je najbolj razvita in kakšen je napredok glede tehnike in okusa. Pov sod, koder se priejajo take umetniške razstave, doseglo so velike uspehe, bodo tudi pri nas tako. Učimo se pri razstavljenih delih, kaj imamo še pomankljivega, in česa nam je treba k napredku in dovršnosti, ob enem pa bodi bodrilo k pridnosti. Z ozirom na blagi namen prosimo vse gospo in gospodične, katere se še niso oglašile in imajo lepo dovršena ročna dela, blagovolijo naj se takoj oglasti pri gospo Mariji Drenikovi, Kongresni trg, gospo Ivanu Supančičevi, Erjavčeva cesta št. 1 in gospo Franji dr. Tavčarjevi, Breg št. 8.

Iz Borovnice se nam poroča: Dne 11. t. m., popoludan okoli 3. ure, naznanih nam je tužni glas zvona požar. Gorelo je v kaki tri četrti ure oddaljeni, kakih 80 hišnih številk broječi vasi Sabočovo. Vsakdo, ktor pozna to vas, ki je skoraj vsa na kupu, z mnogimi večinoma s slamo kritimi poslopji, si je lahko predstavljati nevarnost. Naša vrla požarna bramba hitela je takoj na pomoc in splošna gvorica je, da se je le nji zahvaliti, da ni pastala vsa ubožna vas Žrtev požara. Saboževčani pa, ki so dosegli navadno gašilce le nekako posmehljivo od strani pogledovali, niso mogli tega prekoristnega društva prehvaliti in splošno je bila gvorica: gasilci so nas rešili. Občudovati je bila res požrtvovana delavnost naših gasilcev, ki so pod spremnim vodstvom svojega načelnika g. Drašlerja takoj omejili ogenj in do večera je bilo večinoma vse pograšeno. Le oddelek požarne brambe z brizgalno ostal je na licu mesta za slušaj kake nevarnosti, vso noč. Pogorela je ena hiša in štiri gospodarska poslopja. Poškodovanci so bili zavarovani za svote, nesrečni bili, le gasilci so si pokvarili mnogo oprave, zlasti obuvala. Vsa čast in priznanje takim vrlim gasilcem, kakor tudi tukajšnjemu žendarmerijskemu postajevodju, gosp. Volk.

Vabilo za veliko „Sokolovo“ maskarado v Nižnem Novgorodu (Rusko), se prično prihodnji teden razpolajati. Klišće za krasna vabilo, katera je zrisal v ruskem slogu dr. M. Zarnik, je napravil fotocinkografski zavod I. Sztranyák na Dunaju. Kakor žejemo, sta gospica Šercel, hčerka univ. prof. in univ. docent gospod Iljinski, ki sta rodom Rusi, z še nekaterimi Rusi, ki pridejo za ta dan v Ljubljano, prevzela aranžiranje ruskega »salonca za čaj, kar bodo gojito ne kaj novega za Ljubljano. — Iz Perzije je dobil odbor obvestilo od tamšnjega ljubljanskega konzula, da je na poti v Nowgorod velika kara-

vana, katera popelje na semenj razno perzijsko blago in živali. Vsak dan se oglase nove skupine, tako da bodo na pustni terek »Narodnem domu« zabave kakor še nikoli ne.

Deželna zadruga dimnikarjev za Kranjsko v Ljubljani. C. kr. deželna vlada za Kranjsko je z razpisom z dne 5. januarja t. l. št. 27064/02, dovolila ustanovitev deželne zadruge dimnikarjev za Kranjsko s sedežem v Ljubljani. Vsled tega in ker se tudi nekateri dimnikarji na deželi zanimajo za ustanovitev take zadruge, sešel se je pripravljalni odbor za to zadrugo dne 10. t. m. k razgovoru o ustanovitvi te zadruge, kateremu je iz prijaznosti prisostvoval tudi zadružni instruktor gosp. dr. Rücker iz Gradača. Ko je gospod zadružni instruktor razložil pomen in potrebo take zadruge na Kranjskem ter po vendarjal, kako koristno in hvalevredno delujejo dimnikarske zadruge v drugih naših krovovnah, razpravljalo se je o zadružnih pravilih ter sklenilo, da se ista v najkrajšem času predloži visoki c. kr. deželnemu vladi v odobrenje. Tako, ko bodo pravila odobrena, skliče se ustanovnih shod. Gospod zadružni instruktor je tudi obljubil, zadrugo vedno s sveti in dejanji podpirati, za kar mu je pripravljalni odbor izrekel najtoplješo zahvalo.

Litijski rokodelci-obrtniki prirede 15. svetega v gostilni »Fortuna« v Litiji veselico.

Gledališka predstava v Litiji pri kateri se je imel vpraviti igrokaz »Ljubosumna kuharica« ali »Razkrinkani zapestjevec« se ne more vrstiti prej ko po končani seziji v deželnem gledališču v Ljubljani.

„Kamniško letovišče po zimi“ Po preteklu 15 let vrši se v Kamniški čitalnici dne 15. t. m. sijajna maskarada. Ker odbor nikakor ni štel, da poda obiskovalcem društvenih veselic nekaj izvanrednega in mikavnegata, zato je pričakovati, da se slavno občinstvo trudoljubivih odborov izkaže tudi po pot hvaležno z mnogobrojnim posegom najlepše predpustne veselice v našem mestu. Že okusno opremljena dvorana, izpremenjena v letoviščni park, nudila bodo radi svoje mnogoljednosti vsakemu posetniku dokaj užitka. — Očarljiv utegne pa postati prizor, ko se prične ob zvokih orkestra v našem letovišču pravcati rendez-vous raznih pestrobojnih mask v elegantnih in originalnih kostumih. Prijavljeni je tudi precej eksotičnih tipov raznih narodnosti in šeg, ki žele omenjeni večer prebiti v naši sredi. — Za zabavo poskrbe hudočni klovni poleg nastopov divotnih skupin. Pozornost bodo obračal na se marokanski sultani s svojo ubeglo izvoljenko. Istotako je tudi Giron prijavil svoj prihod, seveda incognito, da poskusivi v sreči ljubezenjih bitij svojo srečo, ker je baje silno nesrečen v svojem sedanjem stališču. — Objavili bi še več posameznosti a diskretnost na veče, radi cesar samo vabimo, naj nihče ne zamudi redke prilike ogledati si to črno množico, ki bodo naslajajo se na krasotah planinskega raja močno vzbujala občudovanje vseh udeležencev. V romantično Bistrico bodo prevažala električna železnica ljubezne izjemoma brezplačno, kjer bodo na vzuživo naših snežnikov tudi skrbljeno za dobro jed in pijačo po navadnih cenah. — Ker je pri obilem številu vabljencev mogoče, da kdo ni dobil vabilo naj se izvoli dotični oglasiti v trgovini g. Koželja, ki mu drage volje postreže z njim. — Da se omogoči vstop na maskarado kolikor možno obični posetnikov, so se cene primeroma zelo nizko določile v očigled velikim stroškom. — Torej na veselo svidjenje v nedeljo!

„Dolenjski Sokol“ uprizori v soboto Finžgarjevega »Divila in lovac«. Igra se v »Narodnem domu«.

Telovadno društvo „Sokol“ v Postojini priredi 21. t. m. svojo običajno maskarado v veliki dvorani »Narodnega hotela«. Koj po odstranitvi dekoracij — priejhenih za tako sišajno veselje sami venček — iz dvorane, pričelo se je s preverjenjem v urejevanjem iste za »Sokolsko maskarado«. — Kakor znano, je sokolska maskarada najbolj obiskana predpustna veselica v Postojini. Zanimanje za isto je — odkar so se začele maskarade priejati, od leta do leta — večje. Soditi po pripravah, i letos noče zaostati za svojimi prednicami, pač pa jih hoče še v marsičem prekositi. Odbor je vestno na delu ter hoče z raznimi pripravami presenečiti cenjene posetnike maskarade. Tako se je posredilo dobiti za ta večer po dolgem prizadevanju odbora — čudovitega podzemeljskega moža s tremi sinovi, na hajajočega se v svetovnoznanji »Postojinski jami«. Tudi se je prijavilo že več skupin z različnimi kostumi; mnogobrojni obisk iz okolice in trga nam je obljubljen. Iz vsega tega je sklepati, da bodo zabave dovolj, treba

je torej le dobre volje in malo več zanimanja, ko dosegaj za napredek postojinskega »Sokola«, posebno od strani tržanov. Dvorana bodo čarobno razsvetljena, tudi za postrežbo bodo kar najbolje skrbljeno. Kostumi so došli; kdor jih želi, naj se oglaši v trgovini br. D. Dolničarja, kjer se dobre proti primerni odškodnini. Vo zovi bodo na razpolago; naročitev na iste v sprejema br. Fran Kuttin, kjer se dobre tudi izkazne za maske. Brate društvenike, ki niso maskovani, se prosi, da pridejo v polni društveni opravi ter v kolikor možno največjem številu. Vabilo se pridno razpolajati prihodnji teden; ako ga kdo slučajno ne dobi, naj blagovoli to oprostiti ter naj se oglaši, da se mu isto dospošje. Ker ima »Postojinski Sokol« desetletnico svojega obstanka in razvitje društvenega praporja pred očmi, bi bilo le želeti, da se cenjeno občinstvo polnoštevilno odzove vabilu ter tako vajaj deloma pripomore k izboljšanju tako revnega finančnega stanja. Torej na svidjenje dne 21. t. m. na »Sokolovo maskarado« v Postojini! Na zdar!

Iz Novega mesta. Dokaj let že bivam v Novem mestu ter se zanimam za društveno življenje in njega delovanje, a, žalibog, v zadnjem času je isto zelo nazadovalo, kar je pa gotovo le krivda nekaterih posamičnikov. Da se pa dà pri resni volji in razumu nekaj doseči, dokazalo nam je naše marljivo prostovoljno gasilno društvo s svojo veselico, katero je priredilo dne 7. t. m. v Narodni Čitalnici. Ta veselica je bila res nekaj posebnega, kajti združila je vse sloje našega mesta in vsakdo se je gotovo zabaval ter se gotovo ni čutil nikdo ponižanega ali celo žaljenega vkljub temu, da je poleg njega ali njega omizija sedel kak skromni meščani, obrtniki s svojo obiteljo. Čitalnični prostori so pa bili prenapolnjeni, kajti udelenilo se je to veselice gotovo 400—500 oseb, katero so izražale svoje zadovoljstvo na tako lepo prirejeni veselici. Čul se je samo in glas: take bi morale biti naše veselice. Veselčni odbor se je pa tudi potrudil, da je zadovoljil vsakogar, on ni samo lepo — krasno okinjal čitalnični uhol, stopnice in vežo, temu je tudi skrbel za primerne gostilniške prostore, njih razsvetljavo ter izborno kapljico Dolenjca. Tudi postrežba je bila za toliko občinstva primereno dobra, samo ko bi bila kuhinja malo boljša, a upajmo, da se ta nedostatek do prihodnji tudi popravi. Dobitki, kateri so se ta večer pri sredolovu dobili, so bili fini, nekateri krasni in dragocene, samo škoda, da je bilo premalo sreč in da se ni začetek prodaje sreč po vseh prostorih občinstva naznanih; kajti marsikdo ni dobil nobene srečke, ko bi vendar le rad imel kaki spomin na to krasno vspelo veselico. Vojška godba svirala je marljivo in izborne. Četvorke je plešalo nad 50 parov, a bi jih gotovo ved še kakih 20 parov, da bi bil prostor. Smelo trdim, da je bila to najlepša in najmnogobrojnejša obiskana veselica, kar »Narodni dom« stoji, a upajmo, da nam naše prepotrebno v požrtvovanju prostovoljno gasilno društvo zopet kmalu tako veselico prirede, za kar mu bode gotovo vsakdo hvaležen in naši mladi — nekateri — izgubili bodo tudi tla za njih brezmiseln frakarstvo ni društveno življenje v Narodni Čitalnici in pri drugih društvenih postal bode zopet tako prijazno, kakor je bilo nekdaj in kakršno mora biti.

Velika plesna veselica, Zabavnega kluba v Radovljici, katera se je vršila dne 7. sredo t. l. v prostorih gosp. Egidija Hirschnama se je nepriskakovano dobro obnesla. Novoustanovljen klub priredil nam je veselico, kakršne ni bilo možno že dolgo let prirediti in pri kateri so bili le boljši sloji prebivalstva mesta Radovljice in nje okolice zastopani. Zbranih je bilo okrog 80 oseb, med tem lepo število. Vkljub majhnuemu prostoru udeležilo se je plesa zlasti pa štirih kvadril, kotiljona in »Siroček veliko število navzočih. S prepridanjem je možno reči, da zamore »Zabavni klub« z njegovim prvim nastopom s zadovoljnostjo gledati v prihodnost. Želite je, da bi klub pod vodstvom neutrudljivega gosp. predsednika dr. Vilfana vepeval tudi v prihodnje tako, kakor nam je v kratkem času pokazal in to tembolj, ker se je v našem mestu dosegaj jako malo skrbelo bodisi za prirejanje zabavnih večerov, kakor tudi izletov itd. Priporomiti je še, da je bila kuhinja in klet g. Michl na izborna, postrežba točna; naša godba na lok pa ne-utrudljiva.

Samomer vojaka. Včeraj se je v vojašnici v Metelkovih ulicah ustrelil vojak Joh. Reuter iz Ljubljana na Štajerskem. Ustrelil se je v sobi za moštvo ob času, ko ravno ni bilo nobenega vojaka v sobi. Stojel pri postelji, dal si je cep puške, v katero

je bil natil tudi voda, v usta in je sprošil. Učinek strele je bil grozen. Glavo je raznesil na drobne kose.

Hudo se mu je godilo. Ivan Levc, 30 let star, posestnik v Tomščevem št. 3, je šel 11. t. m. k svoji ženi Marijani Levčevi, s katero ne živi skupaj, v Obrije št. 11, občina Moste, da ji odvzame otroka in odpelje domov. V hiši pa so ga žena in njena brata Josip in Valentijn Volta prijeti, zv. zali in ga tako pretepli, da je po životu ves črn. Imeli so ga štiri ure zvezanega. Mož je tako po škodovan, da so ga morali prepeljati v bolnico.

S ceste. Včeraj zvečer je v Šelenburgovih ulicah, ravno ob času, ko so šli ljudje iz gledališča, konj fijakarja Milana Pukelsteina na asfaltnih tleh spodrsnil in padel in se tako pretresel, da je na mestu poginil. Konj je obležal na cesti, dokler ni prišel konja po njega. Star je bil že 30 let.

Zaprli so danes populudne šivilo Angelo Smrečnik, rojen leta 1880. v Braslovčah. Izvršila je večatvin in goljufij. Izdajala se je za Angelo Magolič.

Negzoda nadporočnika. V bramborski vojašnici je nadporočnik I. H. Busbach na stopnicah spodrsnil in padel in si zlomil nogo pod kolenom.

V Ameriko se je odpeljalo danes ponoči z južnega kolodvora 14 hrvatskih in 6 kranjskih izseljencev.

Izgubljene reči. Nakarica Josipina Pirčeva v Gospodskih ulicah št. 3, je izgubila od pošte po Prešernovih ulicah, čez Mestni trg po Židovskih ulicah do »Zvezde denarnico«, v kateri je imela bankovec za 10 K in nekaj drobiša. — Na poti od Grosupija do Ljubljane je bil izgubljen zlat poročen prečin, v katerem sta bili vrezani črk. H. N.

*** Majnovejse novice.** Po narejanje plemskih diplom so zopet razkrili na Češkem. Zapletena je v afro neka sloveča pruska plemenitaška rodbina. — Svojega očeta je obesil v oropal hlapec Runge v Geestemünde pri Hamburgu. — Bolesen saksonskega princa Fridrika Kristjana se je obrnila na boljje. — Poneverjenje. V dijaškem podpornem društvu juridične facultete na Dunaju se je zgodila večja defravacija. — Don Frano Miličević bosanski duhovnik, ki je mnogo deloval za zedinjene trojedne hrvatske kraljevine, je umrl v Mostaru. — Glad na Ogrskem. V županiji biharski je nastal glad, ker je lansko leto toča pobila vse pridelke, kažna bolezen pomorila svinje. — Ponarejala se je na prljavo v Oseku. Isto je Madjar Sandor Leszer. — Tretjo živo ženo ima danski pesnik Drachmann. Od dveh žen se je ločil ter poročil ravnokar tretjo. — Svojega otroka z adamom. Na Dunaju se vrši obravnavna zoper 24letnega čevljarja Kunschnerja, ki je zadavil svojega nezakonskega otroka.

Telefonska in brzovarna poročila.

Dunaj 13. februarja. Poslanska zbornica se je danes pred vso javnostjo nesmrtno osmešila. Danes je bilo na dnevnem redu prvo čitanje tiskovnega zakona. Šlo se je torej za velevažno stvar, saj je časopisje najmogočnejše in najboljše orožje vsakega naroda in vsake stranke, kar je v naši pseudo ustavnih držav posebega pomena. Vzlic tenu ni bilo navzočih niti 100 poslancev. Več kot pol ure je bilo treba čakati, predno je zbornica sploh sklepčna postala, a posamečni govorniki so imeli kvečjemu po pet poslušalcev. A prišlo je še lepše. Šest oglašenih govornikov je izgubilo besedo, ker niso bili navzočni. Bili so to posl. Herzog, Rieger, Ofner, Seitz, Eldersch in Pernstorfer. Ljudje so se smeiali, ker imajo poslanci sicer polno lepih besedi o tiskovni svobodi na jeziku. Wolf je po vsej pravici vpil: To je škandal. Kadar pa vlada kaj zahteva pridejo vsi poslanci Cingē se je odpovedal besedi. Jaworski je protestiral, da je prišel tiskovni zakon danes na dnevni red. Ry

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 505 m. Srednji srednji tlak 736-0 mm.					
Čas	Stanje barometra	Temperatura	Vetrovi	Nebo	
12. 9. zv.	736.5	8°7	sr. sjahod	oblačno	
13. 7. aj.	736.3	10°	sr. sjahod	oblačno	
12. pop.	736.7	7°5	sl. sever	del. jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 30°, normale: -05°. Mokrina v 24 urah: 00 mm.

Zahvala.

Za mnoge dokaze presečnega sočutja med boleznijo in ob smrti naše prerno umrle, nepozne so proge, odnosno matere, stare matere, sestre in tače, gospe

Ivane Morel

izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, vsem darovatevjem prekrasnih vencev, vsem gugradnikom, posebno pa gg. postojanskim pevcom za gulinje žalostinke, slav učiteljstvu za lep uvod mladine pri pogrebu in vsem tistim sočutecem, ki so predragi raniki izkazali s svojim spremstvom zadnjo čast, svojo iskreno in toplo zahvalo.

Senožec, 11. svečana 1903.

(434) Žalujoči ostali.

Trgovski učenec

s primerno šolsko izobrazbo, nekaj nemščine zmožen, sprejme se v večjo mešano trgovino na deželi.

Ponudbe naj se pošljene upravnemu "Slov. Naroda" pod "trgovski učenec 100".

(294-6)

Stenografa

sprejme takoj

notar Hudovernik v Kostanjevici.

Plača po dogovorn.

(402-3)

Hiša

v Spodnji Šiški št. 89.

s 4 sobami, 2 kuhinjama, z lepim razgledom, pod Rožnikom, se prodaje.

Več tam.

(429-1)

Perlesov marof.

V soboto, 14. februarja 1903 domača

plesna veselica.

Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop prost.

Za obilen obisk se priporoča z odličnim spoštovanjem

H. Jerman.

(433)

Jzšla je knjižica

Cerkvene pristojbine

(štolnina) 321-4

za Štajersko, Koroško in Kranjsko.

Cena 24 vin.

Založil in prodaja

Rok Drofenik

v Ljubljani

Florijanske ulice št. 33.

Filip Ropas

lastnik c. kr. patenta za izdelovanje cementnih rovokopov in vodnjakov

v Spodnji Šiški

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela po najnižjih cenah.

(390-3)

Delo po najnovejši iznajdbi.

Spričevala na razpolago.

Gostilna „Miramar“

V soboto, 14. februarja 1903 domača

plesna veselica.

Svira meščanska godba.

Začetek ob 8. uri. Vstopnina 60 vin. za osebo.

Za obilen obisk se priporoča z vsem spoštovanjem

Marija Klinšek.

(432)

Veliko iznenadenje!

V življenju še ni bilo enake prilike.

500 komadov za gld. 180.

1 prekrasno pozlačena, 36 ur idoča preciznska anker ura s sekundnim kazalcem, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi ff žepnih robcev, 1 gospinski prstan s ponarejenim žlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik za smotke) iz jantarja, 1 elegantna damska broša (novost), 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usnjat mošnjiček za denar, 1 žepni nožek s priravo, 1 par manšetnih gumbov, 3 napravi gumbi, vsi iz double zlate s patentiranim zaklepom, 1 mični album s slikami, obsegajoč 36 najkrasnejših slik, 5 šaljivih predmetov, ki vzbujajo tako pri mladih kakor pri starih veliko veselost, 1 jako koristno navodilo za sestavljanje pism, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še 400 raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo gld. 180. Razpošilja proti poštnemu povzetju, ali če (431) se denar naprej pošje

dunajska razpošiljalna tvrdka

Ch. Jungwirth, Krakov A/15.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Mannesmann-ove cevi

varilne in plinove cevi vsake obsežnosti in vse drugovrstne cevi razpošilja po konkurenčnih cenah

Nemško-avstr. tovarna za Mannesmannove cevi v Komotavi, na Češkem.

(437-1)

Zastopniki v vseh večjih mestih.

„ANDROPOGON“

(Iznajdilec P. Herrmann, Zgornja Polškava)

Vabilo
na
domačo
plesno veselico
katera bode
v soboto, 14. februarja 1903
v Koslerjevi zimski pivovarni.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Vstopnina 60 vin. za osebo.

K najobilnejšemu obisku vladljivo vabi z odličnim spoštovanjem

Marija Erbežnik

restavrantinja.

(418-2)

(287-37)

GRAND PRIX

Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.

Dobiva se povsod.

(231-6)

Stenografa

sprejme (439-1)

dr. Kolšek, Šaški trg.

Gostilna „Pri kroni“.

V soboto, 14. svečana t. i.

plesna veselica.

Godba na lok.

Začetek ob 8. uri zvečer.

K obilnemu obisku vladljivo vabi z odličnim spoštovanjem

Peter Stepič

gostilničar.

(440)

Havra v New-York

samo 6 dni

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki

„Francoske prekomorske družbe“.

→ Edina →

direktna in najkrajša črta.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje edino

(24-4)

oblastveno potrjena potovalna pisarna

Ed. Šmarda

v Ljubljani, Dunajska cesta 6

blizu znane gostilne „pri Figovcu“.

(431)

Wilhelmov tekoče mazilo

„BASSORIN“

c. kr. priv. 1871.

1 vrči K 2, poštna pošiljatev =

15 komadov K 24.

Wilhelmov c. kr. priv. „Bassorin“ je sredstvo, česar zdravilstvo temelji na znanstvenih preiskavah in praktičnih izkušnjah ter se izdeluje izključno v lekarini

Franca Wilhelma,

c. in kr. dvornega zavetnika

Neunkirchen, Niže Avstrijsko.

Rabiljeno kot mazilo, vpliva lečilno olajšljivo, manjša bolečine in miri bolesti živcev, kakor tudi v mišicah, sklepih in kosteh.

Zdravniki uporabljajo isto proti navedenim bolečinam, zlasti, ako se taiste javijo po močnih naporih na potovanju ali pri zastrelah boleznih; radi tega to sredstvo uporabljajo tudi turisti, gozdarji, vrtnarji, telovadci in kolesarji z najboljšim vspetom ter se hvali tudi od mnogih strani kot sredstvo proti mrčevemu piku.

Kot znamenje pristnosti je na zavetkih vtičen grb triske občine Neunkirchen (devet cerkv).

Dobiva se v vseh lekarnah.

Kjer se ne dobi, se naravnost pošilja.

(435)

ces. kr. avstrijske

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak

in Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee, Solnograd, čez Klein-Reiffing v Steyr v Linc na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reiffing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzovne vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten.

— Ob 10. uri ponoči osobni vl